

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldna, tuznaht nedelje in praznika. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za incesmstvo Din 25.—, Rokoptat se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačičeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 2. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — — — — — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PO SPORAZUMU V PARIZU

Pogajanja za sklicanje reparacijske konference — Odmev sporazuma v Nemčiji in Angliji

Pariz, 8. julija. Bitka je izvojevana. Vojskovodje so odšli na odmor, težko zaslužen po noč in dan trajajočih pogajanjih. Oficijelni Pariz počiva. Sedaj je prišel do besede tisk in ona masa politikov in nepolitičnih državljanov, politikov in kritikov, ki obgloda vsako stvar do kosti in ki vse najbolje ve in zna. Toda tokrat nimajo mnogo govornikov. Ministrski predsednik Laval, sicer še razmeroma mlad človek, je pri francosko-ameriških pogajanjih pokazal toliko diplomatskih in državnih sposobnosti, da se mu odkrivajo celo njegovi najhujši nasprotniki. Vsa Francija je soglasnega mnenja, da je Laval sijajno branil interese Francije in njenih zaveznikov, pa tudi pokazal plemenitost in požrtvovalnost, ki že od nekdaj diča francoski narod. Malokatera konferenca je izzvala tako uspešno zadovoljstvo, kakor zadnja pariška pogajanja. Zadovoljni niso samo v Franciji, marveč tudi v Ameriki, Nemčiji, Angliji in z njimi vred vsi veliki in mali zavezniki, zlasti zavezniki Francije, ki so se zopet enkrat prepričali, da je Francija vedno pripravljena, se zanje tudi žrtvovati.

Sodba v Nemčiji
Berlin, 8. julija. AA. Ves nemški tisk se bavi s pariškim sporazumom in izraža svoje zadovoljstvo, da je zmaga uvidenost in rešila Nemčijo pred sicer neizogibno katastrofo. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je zmaga v pariških pogajanjih politika onih, ki delajo za finančno obnovo sveta in za konsolidacijo svetovne trgovine. Uspeh v Parizu pomenja zmago proti boljševizmu. Glasilo centruma »Germania« piše, da se je na pariški konferenci borila gospodarska miselnost proti ozkosrčni politični mentaliteti. Nacionalistično časopisje skuša zmanjšati pomen sporazuma in naglašja, da so reparacijska plačila s tem samo odgojena. »Lokal Anzeiger« primerja Nemčijo s človekom, ki plava sredi oceana in kateremu so vrghi rešilni pas, da se lahko vzdrži še nekaj časa na površju. Nekateri skrajni listi poudarjajo, da so pariška pogajanja pravcati trijumf francoske politike. »Deutsche Zeitung« celo trdi, da je Hoover pred Francijo kapituliral. Zmerno časopisje pa soglasno hvali odločnost ameriškega predsednika in izreka nado, da bo mo-

ratorij rešil Nemčijo iz sedanjih težkoč in omilil svetovno gospodarsko krizo.

Odmev v Angliji
London, 8. julija. Vest o sporazumu v Parizu je zbudila v tukajšnjih političnih krogih veliko zadovoljstvo. Tečaj vrednostnih papirjev so na borzi občutno narasli in se držali ves dan. Tudi v Parizu in v Berlinu je bila na borzah tendenca zelo čvrsta. Politični in finančni krogi poudarjajo soglasno, da zmoletni moratorij ne bo rešil svetovnih gospodarskih problemov. Omo-gočil bo le izdelavo osnutka za končno rešitev svetovne gospodarske krize v mirnejšem ozračju. »Times« pravijo, da bo pariški sporazum povzročal upanje na izboljšanje svetovnega gospodarskega položaja. Finančne oblasti raznih držav bodo imele priliko sodelovati za skupni blagor. List nadaljuje, da bo konferenca, ki se sestane na predlog ministrskega predsednika Macdonalda v Londonu, trajala najbrže precej časa. Sporazum v Parizu je pustil nerešene več vprašanj, o katerih bodo morali razpravljati strokovnjaki in ministri zelo izčrpno. Večina listov je zadovoljna s pariškim sporazumom in ga smatra za dober znak za bodočnost. »Morning Post« komentira poročilo o pariškem sporazumu in izraža nado, da bodo države porabili moratorij za gospodarsko obnovo in ne za tekmovanje v oboroževanju.

Nova konferenca ali diplomatska pogajanja

Pariz je za diplomatsko pot, London pa zahteva sklicanje velike konference — Brüningov poset v Parizu in Rimu odgojen do jeseni

Pariz, 8. julija. Predlog angleške vlade za sklicanje konference vseh držav upnik, ki naj bi se sestala v Londonu, je naletel v francoskih krogih na odpor. V Parizu so mnenja, da so vsi še ne rešeni problemi glede Hooverovega načrta zgolj tehničnega značaja, ki jih bo mogoče rešiti z direktnimi pogajanjimi s posameznimi državami. Tudi glede sestanka odbora strokovnjakov še ni sporazuma. Anglija zahteva, naj se sestane odbor najkasneje 13. julija v Londonu, dočim želi Francija, da bi se sestel šele po 15. juliju v Parizu. »L'Oeuvre« pa poudarja, da bi bilo najpametneje, če bi se vsi za mesec julij določili politični sestanki, kakor poset Macdonalda in Hendersona v Berlinu, poset Brüninga in Cur-

tiusa v Rimu in Parizu ter poset Stimsona v Rimu in Parizu združili v enoten sestanek in splošno vsestravno konferenco, na kateri bi najlažje prišlo do razgovora o vseh problemih, ki so na dnevnem redu. To bi bilo tem lažje izvedljivo, ker je ameriška vlada že sporočila, da se bo odalež udeleževala vseh konferenc, ki bodo v kakršnikoli zvezi s Hooverovim predlogom. Berlin, 8. julija. Kakor se zadržuje v dobro informiranih krogih, bo name-ravani poset državnega kancelarja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa v Rimu in Parizu najbrže odgojen do jeseni, ker bo vlada sedaj silno zaposlena s izvedbo Hooverovega moratorija.

Vatikan in angleški socialisti

Za angleške socialiste ne velja papeževa obsodba socializma

London, 8. julija. Papeževa enciklika »Quadragesimo anno« je izzvala v Angliji veliko pozornost. Sprva se sicer zato niso mnogo zmenili, toda ko so bili opozorjeni na oni del papeževe enciklike, ki govori o tem, da prvi katoličan ne more biti socialist, je to izzvalo v angleški laboristični stranki, kateri pripada tudi mnogo katoličanov, precejšnjo nevoljo. V Vatikanu očitno nabo niso pomislili in so zato hitro trobili k umiku. Kardinal Bourne je dobil od Vatikana nalog, naj Angležem avtoritativno pojasni, da papež pri tem ni mislil na angleške socialiste, dasiravno so tudi oni člani druge internacionale. Kardinal Bourne pravi, da je Vatikanu dobro znano, da so angleški socialisti tudi dobri katoličani, čeravno so večinoma protestanti. Zato naj papeževa enciklika nikar ne smatrajo za napad na angleške socialiste. Dopolnjen »Daily Herald«, organa angleške socialistične stranke, pa je dobil od Vatikana o značaju izrazov v encikliki informacije, ki so angleške vladne kroge zadovoljile. »Daily Herald« pa naglašja, da papež še ni meritorno rešil vprašanja, ali je lahko katoličan član laboristične stranke, ker da se papež noče vmešavati v notranje

politične zadeve posameznih držav. Kardinal Bourne je v svojem pojasnilu še dodal, da katoličani ne morejo biti člani političnih strank, ki so osnovane na nekrščanskih načelih. Na Angleškem pa takih strank ni in zato papež v svoji encikliki tudi ni mislil na angleške socialiste.

Truplo brez glave na železniški progi

Ljubljana, 8. julija. Včeraj ob 3. zjutraj je našel železniški delavec Avgust Istenič na železniški progi Ljubljana—Medno pri km 92.5 blizu Mednega moško truplo brez glave. Glavo so pozeje našli 15 metrov daleč v grmovju. O najdbi je bilo takoj obveščeno orožništvo in včeraj je odšla tja sodna komisija v svrhu lokalnega ogleda. Truplo so po ogledu prepeljali v šentvitsko mrtvašnico, kjer je bila izvršena obdukcija. Vse kaže, da gre za samomor. Pri mrtvecu so našli delavsko knjižico, glasečo se na ime Ivan Gabrovšek, rojen 1908 v Godoviču nad Idrijo. Pred kratkim je bil Gabrovšek zaposlen pri Ivanu Zaletu v Stanežičah. Truplo so včeraj pokopali na šentvitskem pokopališču.

Profesorski kongres v Mariboru zaključen

Sprememba pravil soglasno sprejeta — Izpolnitev odbora — Izleti po dravski banovini

Maribor, 8. julija. Dopoldne ob 9. se je nadaljeval kongres profesorskega združenja. Po sprejetju poročil o poslovanju združenja je bil stavljen na dnevni red predlog centralne uprave glede izpremembe pravil v smislu novega uradniškega zakona. Predlog je zastopal v imenu centralne uprave prof. Ferdar iz Zagreba, ki je zelo spretno vodil debato ter v razmeroma kratkem času absolutral spremembo pravil. Po krajši, mestoma zelo zanimivi debati je bil predlog centralne uprave soglasno odobren. Društvo se bo imenovalo odtlej Jugoslovensko profesorsko društvo ter bo imelo svoj sedež v Beogradu. Redni član društva je lahko vsak profesor na zakonito priznani srednji in njim sorodni strokovni šoli. Društvo se deli v sekcije s podobori v vseh večjih mestih. Odbor društva tvorijo predsednik, dva podpredsednika, dva tajnika, blagajnik, knjižničar in 8 odbornikov. Poleg tega so člani centralnega odbora vsi predsedniki sekcij. Odbor voli kongres za dobo dveh let. Društvo se deli v beograjsko, zagrebško, ljubljansko, sarajevsko in splitsko sekcijo. Beograjska sekcija obsega dunavsko, moravsko, vardarsko in zetsko banovino, zagrebška sekcija savsko, ljubljanska sek-

cija dravsko, sarajevska sekcija drinsko in vrbasko, splitska sekcija pa primorsko banovino. 60% članarine ostane sekcijam za njihove potrebe, 40% pa gre v centralno blagajno. Nova pravila bodo natisnjena in doposlana vsem članom.

Nato je direktor Kostić iz Beograda prečital v imenu kandidacijskega odbora listo kandidatov za izpraznjena odborniška mesta. Lista je bila soglasno sprejeta ter so bili izvoljeni: za podpredsednika Boško Bošković, Katica Jovičić, za člana glavne uprave Branko Živković, Gjuraj Nikolić, Radoje Knežević, Milorad Čerčić, Branko Janošević in Radivoje Nemađović, v nadzorni odbor pa Milna Karić, Danilo Vulović in Jelisaveta Ristić.

Po volitvah je prečital prof. Boško Bošković resolucijo, v kateri zahteva kongres rešitev raznih stanovskih zadev. Resolucija je bila sprejeta soglasno, na kar je predsednik dr. Pečovnik zaključil kongres z zahvalo vsem udeležencem za udeležbo in sodelovanje v razpravah.

Po skupnem kosilu so udeleženci kongresa v raznih skupinah priredili izlete v okolico. Jutri pride večina udeležencev kongresa v Ljubljano, odkoder bo napravila izlete na Gorenjsko.

Jugoslovensko-rumunski lesni kartel

Pogajanja za osnovanje kartela so definitivno zaključena — Kartel bo obsegal vso lesno industrijo s prodajno centralo v Zagrebu.

Sarajevo, 8. julija. Po večtedenski odsotnosti se je vrnil z Dunaja, kjer je vodil pogajanja z rumunjskimi delegati, predsednik lesne industrijske družbe »Sipad« g. Ulmansky. V razgovoru z sinvarnjari je izjavil, da so pogajanja za osnovanje jugoslovensko-rumunjskega lesnega kartela definitivno in uspešno zaključena. Jugoslovenski kartel bo zasnovan tako, da bo imel tri sekcije, in sicer eno za Dravsko banovino, drugo za Gorski kotar, tretjo pa za Bosno. Posebno zaščito bo uživala mala in srednja lesna industrija, ki je zaradi sedanje krize na

lesnem trgu najbolj prizadeta. Kartel bo imel v Zagrebu svojo prodajno centralo, ki bo izvažala ves les iz Jugoslavije. Z rumunjskimi lesnimi industrijami je sklenjen dogovor glede kontinentiranja lesnega izvoza tako, da si v bodoče ne bodo več medsebojno konkurirali. Ulmansky je prepričan, da bo na ta način najuspešnejše mogoče vsaj nekoliko omilili sedanjega krizo lesne industrije in soprovičiti cene lesa, ki so silno padle. S tem bo pomagano zlasti tisti onemu delu prebivalstva, ki črpa svoje edine dohodke iz gozdov, odnosno lesa.

Trimesečni moratorij za kmete v Bolgariji

Do žetve naj se ustavi iztirjevanje vseh dolgov in vse prisilne dražbe kmečkih posestev in zemljišč — Zaščita žitnih cen

Sofija, 8. julija. Poljedelski minister Gičev je stavil na včerajšnji seji vlade predlog, naj bi se uvedel za kmetosko prebivalstvo, ki je silno prizadeto od gospodarske krize, trimesečni moratorij za vse dolgove. V tej dobi bi se ne pobirali nobeni davki, a tudi vse prisilne dražbe bi

bile ustavljene. Med tem časom bo pripravljena žetev. Vlada naj ukrene primerne korake, da tako pomaga kmetoskemu prebivalstvu. Predlog je bil v vladi simpatično sprejet in bo že v prihodnjih dneh izdan tozadeven sklep.

Neurja in poplave v Nemčiji

Berlin, 8. julija. AA. V raznih krajih Nemčije so bile zaradi neznosne vročine hude nevihte. Ponekod so bile tudi poplave, ki so poškodovale mestoma tudi železniško progo. Materijalna škoda je velika. Berlin, 8. julija. Reka Schelde je na več krajih porušila nasipe, perstopila bregove in preplavila okolico. Mnogo vasi je pod vodo. Človeških žrtev doslej ni bilo, paš pa je materijalna škoda ogromna.

Nesreča gospe Hanau

Paris, 8. julija. Iz znanega bančnega poklona znana Marta Hanau, se je včeraj v bližini Strassbourga nevarno ponesrečila. Z avtomobilom se je zaletela v zid, pri čemer je dobila smrtno nevarne poškodbe. Prepeljali so jo v bolnico, kjer se bori a smrtjo.

Zastrupljenje s klobasami

Eriga, 8. julija. Zaradi uživanja pokvarjenih klobas se je zastrupilo 150 ljudi. Nad 100 se jih bori s smrtjo, 25 pa jih je že umrlo.

Čilski minister v Berlinu

Berlin, 8. julija. AA. Na letališče Tempelhof je prispel čilski minister za letalstvo Merino. Spremljata ga dva višja uradnika njegovega ministertva. Visoke goste so pozdravili čilski poslanik in zastopniki nemškega obrambnega ministertva.

Poset nemške mornarice v Angliji

Berlin, 8. julija. AA. Listi poročajo, da bosta nemški križarji »Koenigsberg« in »Karlruhe« vrnilo obisk angleške mornarice v Kielu. V Anglijo bosta odpluli avgusta meseca. Vsidrali se bosta v pristanišču Portsmouthu o priliki regate, ki bo trajala toden dni.

Pošteno so ga ogulili

New York, 8. julija. Maks Schmelting, ki si je priboril naslov svetovnega prvaka v boksu se je včeraj vkrcal na parnik »Evropa« za povratek v Nemčijo. Pred odhodom iz Amerike je moral plačati še 17.546 dolarjev davka na dohodke, ki jih je imel od tekme s Strubblingom.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.7415—22.8009, Berlin 18.4029—13.4431, Bruselj 7.8840 do 7.0076, Budimpešta 987.28—990.24, Curin 1096.45—1098.76, London 274.90—275.72, Dunaj 798.64—798.04, Newyork 56.3824 do 56.5624, Pariz 221.44—222.10, Praga 167.22 do 167.72, Trst 295.87—296.77.
INOZEMSKÉ BORZE
Cvrlik. Beograd 9.11, Pariz 20.20, London 25.09, New York 515.50, Bruselj 71.95, Milan 26.98, Madrid 49.25, Amsterdam 207.50, Berlin 122.28, Dunaj 72.45, Sofija 3.736, Praga 15.286, Varšava 57.75, Budimpešta 90.126, Bukarešta 3.07.

Za razširjenje naših bolnic

Jutri bo sklepala o tem vprašanju v Ljubljani oblastno-zdravstvena komisija

Ljubljana, 8. julija.

Vzpoved nam nove življenjske prilike stavijo težko nalogo in zlasti nas čaka mnogo dela na socialno zdravstvenem področju. Tako se čuti od leta do leta vedno bolj, da so naše bolnice pretesne, prišlo je tako daleč, da se razširjenje bolnic, odnosno ustanovitev novih zdravstvenih zavodov ne more več odlagati. Prebivalstvo je naraslo, prilike so se temeljito izpremenile, bolnice so pa ostale kakršne so bile pred vojno.

Zlasti je stalno prenapolnjena ljubljanska Splošna bolnica, ki je centralna bolnica za vso banovino, ne le za bivšo Kranjsko, pa tudi Ljubljana sama se je razširila ter še vedno raste. Večkrat se dogodi, da morajo bolnike sploh odklanjati ter jih sprejemajo težko pri najnujnejših primerih.

Odlučno je pa prenapolnjena umobolnica Ljubljana-Studenec ter mnogo pretesna od kar ji pripada še ozemlje bivše Spodnje Štajerske, katere umobolnici bolnički so imeli prej bolnico v Gradcu, in Prekmurje. Pa tudi bolnica za ženske bolezni je mnogo prenapolnjena. Pa tudi če bi bile bolnice dovolj obširne, bi jih bilo treba vseeno modernizirati. Popolnoma neprimerno ter nehigijenično je predvsem gospodarsko poslopje pri splošni bolnici v bližini bolniških objektov. Potrebna je tudi nova centralna pralnica in prav tako posebno stanovanjsko poslopje za bolniško osebje.

Vse to ogromno delo inajzo odločilni činitelji, oddelek za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi, vedno pred očmi. Pogrešno je misliti, da se nič ne stori v tem pogledu, intenzivno se dela za izboljšanje omenjenih zdravstvenih prilik, upoštevati pa je treba tudi, da se mora vse delo vselej utesniti v okvir splošnih razmer ter potreb, ki so realna podlaga načrtov. Potrebe namreč niso v skladu s finančnim položajem ter se morajo prilagoditi njemu.

Izdelan je natančen gradbeni program za povečanje bolnic, katerega izvedba bo odpravila to krizo bolnic za delj časa. Prvotno so si začrtali osnutki programa tako, da bi se zgradile vse bolnice povsem iznova, stare bi se pa uporabljale za hirake, ker bi se stare itak ne mogle dovolj razširiti, zlasti, ker je n. pr. splošna bolnica na prenapolnjem prostoru. V to svrhu bi morali najprej preskrbeti dovolj veliko zemljišče in kolikor mogoče bliže banovinskemu središču. Pozneje se je izkazalo, da bi bilo to preogromno delo, tekoče so pa bile tudi z nakupom zemljišča. Potegovali so se za neko večje posestvo pri Radečah, kupčija pa ni bila sicer lahka, ker se niso mogli pogoditi zaradi raznih zaprek.

Zato so se končno odločili za razširjenje bolnic z adaptacijami, prezidavami, nadzidavami in da se zgrade tudi nekateri oddečki na novo. V proračunu o izvedbi tega programa se predvidevajo naslednja dela:

Predvsem se razširi splošna bolnica, da se sgradi nov kirurški oddelek in oddelek za pljučne bolezni, infekcijski oddelek bi se pa naj naslidal za eno nadstropje in pridal. Zgradi se tudi novo stanovanjsko poslopje za bolniško osebje in gospodarsko poslopje s hlevi ter centralna pralnica, kuhinja se pa primerne poveča. V to svrhu je banska uprava kupila zemljišče ob Poljanski cesti od Kmetijske družbe, na katerem bosta stala nova oddeleka in stanovanjski objekt. Ob Cesti na Kodeljevo bodo pa zgradili gospodarsko poslopje in centralno pralnico.

Zensko bolnico nameravajo dvigniti za eno nadstropje.

Največ dela pa bodo imeli s povečanjem bolnice za duševne bolezni v Ljubljani ednosno na Studencu. Bolnica za umobolne je v Ljubljani v bivši pristilni delavnici na Poljanskem nasipu ter spada skupno s Studencem v eno upravno edinico. S preureditvijo, odnosno razširjenjem poslopja bivše pr. delavnice, zaenkrat ne morejo računati, ker bo morda zopet prišla pod justično upravo.

Umobolnica na Studencu ni le premajhna, temveč tudi ne ustreza sodobnim tozadnim bolniškim ter higijenskim zahtevam. Zato jo bodo adaptirali tudi v to svrhu. V vse objekte bodo napeljali centralno kurjavo. V obeh dvonadstropnih poslopih, namenjenih za mirne bolnike, bodo instalirali moderne hidroterapije naprave. Oba enonadstropna objekta za nemirne bolnike bodo pa povečali s prizidki. Zgrade pa tudi nov paviljon za razrednike, to je bolnike, ki uživajo posebne bonitete.

S tem bi pa umobolnica še ne bila dovolj razširjena. Banska uprava je zaradi tega kupila veliko graščino Novo Celje pri Zalecu, ki ga že adaptira. Grad preurede za 400 bolnikov. S tem je vprašanje banovinske umobolnice rešeno.

Letos so prešle našeste bolnice pod državno upravo, s čimer se je položaj glede izvedbe gradbenega programa bistveno izpremenil. Sicer ostanejo zdravstvene upravne naloge še vnaprej v rokah banske uprave, ki se tičejo predvsem naše banovine, ne more pa sama odločati. Oddelek za soc. politiko in narod. zdravje pri banski upravi je takoj ukrenil vse potrebno, da se začrtani program izvede do kraja. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, ki je za to pristojno, mora torej proučiti program naše banske uprave, da more potem sklepati glede izvedbe. V ta namen se bo jutri sestala posebna komisija ter pride v Ljubljano načelnik sanitetnega oddelka ministarstva za socialno politiko in narodno zdravje, dr. Milovanovič. Komisijo bodo tvorili tudi člani banske uprave, podban dr. Pirkmajer, načelnik oddelka za soc. polit. in narodno zdravje dr. Dolžani in drugi. Priskrbeti je pozitivnih rezultatov, nakar se bo lahko takoj prešlo k uresničenju lepega programa, izdelavi podrobnih načrtov in k drugim upravnim poslom ter bodo naše bolnice lahko čez nekaj let že primerno povečane.

Nagel razvoj in napredek Viča

Govor občinskega svetovalca g. Jožpa Tribuča ob otvoritvi električne železnice

Ljubljana, 8. julija

Pred kakimi 40, 45 leti je bila občina Vič še izrazita kmetijska občina, ki je obstajala samo iz 2 vasi, Viča in Glinca. Vas Vič se začne priložno na križišču Tržaške ceste in ceste v Polhov gradec ter se razteza proti Dobrovi in Brezovici, dočim leži vas Glinca proti Ljubljani. Center občine je bil takrat na Viču. Župani Ločnikar, Meesnel in Knes so bili vsi z Viča in vse družabno življenje se je gibalo na Viču. Od sedanje nove viške cerkve proti Ljubljani se je takrat raztezala dolgočasnica, skoraj nezazidana Tržaška cesta brez hodnikov za pešce in ponoči seveda popolnoma nerazsvetljena. Na obeh straneh ceste so bile še njive in travniki, edino vlakci ki so se takrat z vrvišnega železniškega nasipa videli še daleč naokoli, so prekinjali od časa do časa to enoličnost. Vsa sedanja Rožna dolina, ki leži onkraj železniške proge, je bila tedaj še popolnoma nezazidana — prazna strana ravan. Da ni bilo takrat niti še stare, niti nove šole, niti nove viške cerkve, mi skoraj ni treba posebej omenjati. Vičani smo hodili takrat v šolo v Ljubljano in sicer večinoma na »Grabenc«, cerkveno smu pa spadali pod frančiškansko župnijo.

Kmalu po potrebi, to je med leti 1896 in 1900, se je pa začelo stavbeno gibanje na Glincah in sicer na obeh straneh železniške proge. Zidali so posebno zaradi potresne katastrofe in pa zaradi pomanjkanja malih cenovnih stanovanj, kajti v novih hišah, ki so nastale po potresu v Ljubljani, so bila večinoma samo večja komforna stanovanja. Naravna posledica je torej bila, da je našla akcija po zgradbi malih eno ali dvodružinskih hiš na periferiji mesta Ljubljane velik odmev. In ker se je Ljubljana vedno širila, so se množile tudi malostanovanjske hišice v njeni okolici. V par letih je nastalo na Glincah nad 100 hišic in sicer večinoma onstran železniške proge, kjer so začeli imenovati tamošnjo naselbino Rožna dolina.

Prebivalstvo občine se je zaradi vodno večjega pritoka novih naseljencev tako pomnožilo, da je bilo treba že leta 1898. sezidati lastno šolo, ki je bila v začetku samo dvorazredna ter se je šele počasi razširila na petrazrednico. Kmalu je postala tudi stara šola premajhna in leta 1913. je bilo treba sezidati sedanjo novo šolsko poslopje, ki je pa postalo tudi že pretesno. Staro šolsko poslopje je prevzela občina ter namestila v njem občinski urad, pošto in občinsko sirotišnico. Pred 2 letoma se je pa ustanovila na Viču poleg osnovne še meščanska šola. Oba zavoda sta nameščena sedaj v novi šoli, in sicer osnovna šola z 17 razredi in 26 učnimi močmi, meščanska šola pa s 4 razredi in 26 učnimi močmi. Zato se mora vršiti deloma deljen, deloma nedeljen šolski pouk. Da se temu neustrežno odpora, je sklenila občina sezidati novo meščansko šolo ter so vse priprave za to gradnjo že v teku.

Kot naravna posledica razvoja viške občine se je ustanovila leta 1907 lastna župnija in je bila zgrajena imponantna cerkev Sv. Antona Paduanskega, ki jo upravlja red. o. frančiškanov.

V svetovni vojni se je pa stavbeno gibanje za nekaj let skoraj popolnoma ustavilo, zato se je pa tembolj poživilo po prevratu. Vse še nezazidane parcele v Rožni dolini in na Glincah tostran Gradaščice so bile v nekaj letih zazidane tako, da se je moralo razširiti zidanje tudi preko Gradaščice proti Viču in Brdu, kjer so nastale že povsod večje malo-stanovanjske kolonije. Posebej naj omenim zlasti kolonijo »Stan in Dom« onstran Glinščice v Rožni dolini.

Rožnodolinci, ki so tvorili del Glince, so se kmalu toliko osamosvojili, da so zaprosili leta 1924. za uradno priznanje naziva Rožna dolina, kar jim je vlada tudi dovolila. Občina Vič obsega od takrat 3 vasi, in sicer vas Vič v prejšnjem obsegu, vas Glinca tostran železniške proge in vas Rožna dolina onstran železniške proge. Pohvalno moram omeniti na tem mestu delovanje Olepševalnega društva v Rožni dolini, ki je s samopomočjo izvršilo marsikatero koristno delo v svojem okolju, zlasti glede gradnje ceste in hodnikov, ter je tudi znatno razbremenilo občinsko upravo.

Predno pa preidem k opisu nadaljnega razvoja naše občine, naj še omenim, da se je ustanovil leta 1909. Sokol na Viču, ki si je zgradil leta 1920. svoj lastni Sokolski dom.

Nadalje obstoji v naši občini tudi Prustovoljno gasilno društvo Vič—Glinca, ki si gradi letos na Viču na mestu prejšnje šrambe gasilnega orodja nov enonadstropen Gasilni dom.

Velikega pomena je pa za našo občino tudi Deško zavetišče, ki ga je ustanovila konferenca Sv. Antona Pad. na Viču, in ki si je sezidala lansko leto velik moderen dom, v katerem ima prostora nad 100 otrok. Ta ustanova je velika dobrota za prebivalstvo naše občine, ki pripadajo z večine delavskemu stanu.

V prosvetnem oziru naj še omenim, da imamo v občini tudi lastno godbo, več pevskih, nogometnih in drugih društev, ki vsi delujejo za izobrazbo ljudstva.

S tem preidem zopet k nadaljnjemu razvoju naše občine.

Vasi Glinca in Rožna dolina in s tema tudi Vič so se zadnja leta takorekoc strnili z mestom Ljubljano tako, da neinformiran človek ne more vedeti, kje se mesto Ljubljana neha in občina Vič začne. Pa tudi življenjske in stanovanjske razmere v naši občini so se z Ljubljano že skoraj izenačile. Tudi velik razmah občine Vič, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju 6.960, torej okroglo 7000 prebivalcev, je pa zahteval tudi marsikatero javnokoristne naprave,

kakor vodovod, elektriko, kanalizacijo in primerne prometne zveze.

Leta 1910 smo dobili masilno električno razsvetlavo iz privatne elektrarne tvrdke Vojnovič & Co., ki je pa bila v kratkem tako preobremenjena, da je postalo stanje nevarno. Zato je stopila občina Vič v pogajanja z mestno občino Ljubljansko, ki nam je dala leta 1926 električni tok iz Mestne elektrarne za razsvetlavo in pogon na razpolago.

Vsled neugodnega terena na Glincah in zlasti v Rožni dolini, je pa postalo tudi vprašanje vodovoda in kanalizacije od dne do dne nujnije. Nevarnost okuženja vodonjakov zaradi slabo napravljeneh greznišnih jam in nesanih odprtih jarkov je bila zlasti za primerjake epidemije tako velika, da se je morala občina lotiti tudi tega vprašanja. Stopila je zopet v stik z mestno občino Ljubljansko, ki nam je zopet rade volje dovolila priključek na svoj vodovod.

Zaradi napeljave vodovoda je postalo pa tudi vprašanje kanalizacije neodložljivo. Občina Vič je izdelala svoj lasten kanalizacijski načrt za Rožno dolino in Glinca, ki je predvideval izliv v Gradaščico. Da se pa temu izognemo, nam je prišla zopet mestna občina Ljubljanska tako v lastnem, kakor tudi v našem interesu nasproti ter nam dovolila priključek naša kanalizacije na nov glavni zbiralni kanal, ki se bo letos zgradil po Glinški ulici. Kanalizacijska dela so se v Rožni dolini že pričela in bo do jeseni vsa projektirana kanalizacija Glinca in Rožna dolina izvršena.

Slednjič naj še omenim zveze v občini Vič. Cestno omrežje v vsej viški občini, ki se ob mestni meji naslanja na regulacijski načrt ljubljanski, odgovarja vsem prometnim zahtevam, zlasti ker je občinska uprava zadnja leta večinoma cest regulirala, nanovo nasula in sploh temeljito popravila.

Ker ima pa večina prebivalcev viške občine svoj zaslužek v Ljubljani in opravka v mestu, nam je manjkala še stalna zveza z mestom. Temu nedostatku je odpomogla Maloželezniška družba lansko leto s upeljavo avtobusnega prometa, ki se je pa izkazal za naše cestne razmere neprimeren, zato je bil sklep občine ljubljanske kot glavne akcionarke tramvajске družbe, da se razširi proga električne cestne železnice tudi na Vič, zelo umesten ter smo ga z velikim navdušenjem pozdravili.

Kakor je razvidno iz prejšnjih navedb, se je razvijala občina Vič takorekoc paralelno z mestom Ljubljano ter tvori danes njeno predmestje v polnem pomenu besede. Da se je za zamogel Vič tako hitro in moderno razviti, se imamo v veliki meri zahvaliti občini ljubljanski.

Markiza Pompadur

Palestinski delavci v Ljubljani

Ljubljana, 8. julija.

Ob 11. se je ustavilo pred Kazino 8 zaprašenih motociklistov, počasi so pa za njimi prišli še trije, tako se jih je nabralo 11. Pripeljali so se iz Zagreba in se oglasili v Avtoklubu, potem so pa zopet takoj popotovali dalje v Planino in od tod skozi Italijo v Svico, kjer je prvi cilj njih dolgega potovanja.

Vseh 11 sportnikov je namreč pripelo naravnost iz Jeruzalema, kjer so članje delavskega športnega kluba Apela-Delavcev. Klub je svoje člane poslal na zionistični kongres v Basel v Svico, ki bo že te dni, nato pa izletniki obiščejo tudi Francijo in Anglijo ter Nemčijo ter se končno ustavijo na Dunaju, kjer je delavska olimpijada končni cilj njih potovanja. Namon tega dolgega pota je namreč propaganda za zionizem in zato se ustavljajo sportniki povsod, kjer so večje židovske naselbine. Kakor že rečeno, so vsi udeleženci ekspedicije sami delavci, soferji, elektrotehniki, pa tudi poljski delavci so med njimi, a vodi jih tajnik delavskega sveta v Jeruzalemu g. Finkelstein. Vsi so kreпки, mladji možje, iz razito židovskega tipa, rojeni so pa z večine na Poljskem in v Rusiji, od koder so se preselili v novo zionistično državo v Sveti deželi, v svojo pradamovino. Iz Jeruzalema so popotovali skozi Sirijo, Turčijo, Bolgarijo, Grško in Jugoslavijo, kjer so si zapomnili zlasti slabe ceste od grške meje pa do Zagreba, nasprotno jim pa po njihovem zatrdjanju ostanje naše dobre ceste, ki mi tako zabavljamo čez nje, v najboljšem spominu.

Do Ljubljane so prevozili že nad 6.000 kilometrov in na vsej poti niso imeli nobene nesreče. Vsa pot pa, ki jo napravijo iz Jeruzalema čez Svico, London in Dunaj zopet nazaj do Jeruzalema je pa dolgo okrog 22.000 km. Navdušeni zionisti-sportniki imajo angleške motorje Sumbear in en sam Peugeot. Tudi vsi motorji so sedaj še v popolnoma dobrem stanju. Zanimivo je, da nekateri izletniki je težko govorje svoj materni poljski ali ruski jezik, ker se v Palestini sedaj skoraj izključno rabi hebrejski jezik. Seveda so pa v nemščini, ki se je iz njih razvil tudi židovski jezik »Jidiš« popolnoma na trdnem.

Na žalost nismo židovskih izletnikov opozorili, da so v Sloveniji, zlasti pa v Ljubljani prišli v svojo nekdanjo domovino, od koder so bili pred stoletji s silo izgnani in so našli toplo zavetje v Rumuniji in na Poljskem. Od tedaj namreč ni več Judov v nekdanjih avstrijskih alpskih de-

zelah, ki žide na nje spominja le še njih nemški žargon. Stare židovske družine v Rumuniji se še dobro spominjajo, da so prišle iz teh krajev in so si zapomnile še celo svoje kraje, kjer so živeli pred stoletji. V Ljubljani je amelo ostati le nekaj Judov, ki so živeli v sedanji židovski ulici.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 8. julija 1931, katoličani: Jelisava, pravoslavni: 25. junija, Mlilolika. DANASNJE PRIKREDITVE. Kino Matica: Tango ljubezni. Kino Ideal: Svabena noč. DEZURNE LEKARNE. Danes: Sušnik, Marijin trg, Kuralt, Gosposvetska cesta.

Kosijevo truplo najdeno

Ljubljana, 8. julija.

Davi okrog pol 11. je prejel strojniki Narodne tiskarne g. Kosi telefonično obvestilo od županstva na Ježici, da so truplo njegovega sina Iva Kosija, ki je v soboto popoldne utonil v Savi, dobrih 70 metrov od Stirnovega kopaljšča potegnili iz vode. Truplo so opazili kopalci ob bregovih Save. Županstvo je takoj obvestilo orožnike.

Kakor znano, se je 20letni Ivo Kosi, praktikan v tovarni zamaškop pri stricu inž. Jelačinu, v soboto kopal na Savi pri Stirnovem kopaljšču. Popoldne se je s fanti igral in bil žogo, okrog 13. je pa večja družba sklenila napraviti plavalno turo od prvega jeziškega mostu do Stirna. Stirje mladeniči, med njimi tudi Kosi, so plavali po precej droči vodi, nenadoma je pa sredi vode Kosi izginil. Baje je že takoj od začetka klical na pomoč, pa ga ni nihče čul, nekateri tudi niso smatrali njegovih klicev za resne. Za nesrečnim Kosijem so poizvedovali in ga iskali po vodi skoraj vse popoldne, pa ga niso našli. Truplo je Sava odplavila kakih 70 m daleč, kjer je obtičalo na nasipinu.

Kosijev oče se je dopoldne odpeljal na Ježico, kjer se je vršil komisijonelni ogled trupla, nato so pa Kosija prepeljali v mrtvašnico.

Markiza Pompadur

Kdaj in kako naj poklanjamo cvetje

Je silno važno vprašanje za ženski svet, se bolj pa za gospode vseh starosti in temperamentov. Polomi ga še moder mož in prebrisan salonski lev, še večja neroda je pa navadno v odločilnih trenutkih zaljubljenec, a blamaže ga gotovo reši članek, ki je objavljen v zadnji številki lepe revije »Zena in dom«, kjer je naslikanih tudi polno lepih cvetih najrazličnejših vrst. Prava prav števalka 7 ni zadnja, ker je z njo izšla že tudi št. 8 kar za mesec avgust. Mara Mohorčičeva prav prijetno kramlja, kako je lezla na Veliki Venediger in na Veliki Klek, druga avtorica nas pa vodi po najprijaznejših krajih našega Primorja in otokov ter nam kaže tudi na slikah Sušak, Bakar, Omišalj, Sv. Stefan, Bol in prekrasna Rab. Sezona je pač za popotovanje in za fizično kulturo, ki za njo v zadnjem zvezku vidimo več prav učinkovitih vaj. Ali v vse požitniško veselje kane tudi grenka kaplja, kakor je v »Zeni in dom« sedaj nekrolg in pesmica v spomin pok. Jelice Vuk-Sadarjeve. Da je tudi ostala vsebina pestra in da so ilustracije bogate ter zelo informativne, kar se tiče mode in drugih ženskih vprašanj, pri tej ambiciozno urejavanju reviji pač ni treba več ponavljati. Rubrike so zanimive kakor vedno, a največ čitalec pa tudi čitateljice imajo gotovo »Vprašanja in odgovorice«. Najzanimivejša slika in večkrat tudi najzabavnejša so, kaj našo deklico skrbi, kaj tare neizkušeno ženo, sploh podoba vsega, kar se vrta v glavah našega ženskega sveta. Kaj naj storim, da me šef ne bo nadlegoval, kako naj mamica pomaga svoji hčerki, ki je zatelebana v profesorja in kako naj reši ono, ki se je izpozabila v jo je oče zapodil od doma... Hude zadeve ščine so to. Sicer pa zabavajte se sami!

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Na policiji.

— Moj mož se davi ni vrnil domov. Najbrž je skočil v vodo, kajti zadnje čase je neprestano govoril o samomoru.

— Ali ima vaš mož kakšna posebna znamenja, po katerih bi ga mogli spoznati?

— Da, gospod, moj mož jeclja.

Varčnost.

— Prihranite si polovico denarja, če kupite tole knjigo. — zadržuje knjigo-tržec.

— Dajte mi torej kar dve, pravi kupec.

Ameriški Slovenci Radu Murniku

Zopet so se ga spomnili in mu poslali 2075 Din

Ljubljana, 8. julija.

V Ljubljani in tudi na deželi je naš najboljši humorist, pisatelj Rado Murnik, že skoraj pozabljen. Lani, ko je bil sprejet v mestno zavetišče v Japljevi ulici, se je javnost spomnila reveža, potem ga je pa zopet pozabila, kakor pozabimo na najslavnejšega moža, ko ga z vsem dolžnim pompom pokopljemo. Drugeče je pa v Ameriki med našimi izseljenci.

»Nova Dobaa«, velik slovenski list, ki izhaja v Clevelandu, piše v številki 25. dne 24. junija na prvi strani takole:

»Za Rado Murnika, slovenskega pisatelja-humorista, ki se nahaja v mestni občini v Ljubljani, zbira Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu pomožni fond. Louis Govže v Ely Minn. je v to svrhu prispeval 1 dolar (poslano po M. Pogorelcu), neimenuovan v Clevelandu tudi en dolar. To sedaj še ni bilo izkazano. — Vsega skupaj je dosedaj S. N. Čitalnica prejela v to svrhu 108 dolarjev 85 centov, kar je bolehnemu pisatelju odposlalo v dveh nakazilih, in sicer 71 dolarjev 50 centov dne 20. decembra 1930, vsoto 37 dolarjev 35 centov pa 19. junija 1931. — Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje in naznanja, da še nadalje sprejema prostovoljne prispevke v to svrhu. Odličnemu pisatelju, ki je moral postarati in bolehati v javno hiralnico, pač nekaj tisoč dinarjev več pomaga, dokler je živ, kot najlepši spomenik po smrti.«

Rado Murnik je res v ponedeljek dobil po pošti 2075 Din in takoj je poklical svojega prijatelja, ki mu je dikiral tole zahvalo svojim ameriškim čestitcem:

»Z velikim veseljem sem prejel večerj 6. t. m. 2075 Din, katere je poslala Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu O. 6417 St. Clair Ave.

Vsem darovalcem in darovalcem se zahvaljujem najsrčneje.

Z veselimi pozdravi

Rado Murnik l. r.

Popolnoma odveč bi bilo opisovati čute čprav slavnega, vendar pozabljenega trplina, prav tako ameriški pisatelji prijatelji gotovo ne zahtevajo za svoje dobro delo pohvale, še bolj brezuspšen bi bil pa opomin, s katerim bi hoteli opomniti našo javnost na Rada Murnika. Nismo več tako idealni, še manj pa tako lahkoverni, da bi

Tehniška srednja šola v Ljubljani

Šele danes smo prejeli Izveštje za leto 1930/31 in iz njega posnemamo, da je ta največja tehniška srednja šola v Jugoslaviji imela v minulem letu 693 rednih in 46 izrednih učenk in učencev ter 76 profesorjev, suplentov, predmetnih in strokovnih učiteljev in učiteljic ter honorarnih učiteljev. Tehniška srednja šola je ime, ki večkrat marsikoga zapelje, da smatra vse oddeleke in tečaje v tem velikem poslopiju za srednjo šolo, kar je pa velika pogrška in k tehniški srednji šoli spadajo le arhitektonsko-gradbeni odsek s 100 učenci v 4 letnikih, strojni odsek s 120 učenci v 4 letnikih, elektrotehniški odsek s 92 učenci v 4 letnikih in geometrijski odsek s 80 učenci v 2 letnikih.

K državnih obrtni šoli pa spada gradbena rokodelska šola s 25 učenci v 3. razredu, gradbena delovodska šola s 26 učenci I. letnika, strojna delovodska šola s 55 učenci v dveh letnikih, elektrotehniška delovodska šola s 8 učenci v drugem letniku, mizarska in strgarska delovodska šola z 21 učenci v prvem letniku, kiparska in rezbarska šola z 12 učenci v treh letnikih, keramiška šola z 8 učenci v treh letnikih, graverska in zlatarska šola 14 učencev v 4 letnikih. Učna delavnica za košarstvo z 2 učencema.

Zenska obrtna šola je pa imela 176 učenk in sicer na oddelku za šivanje perila 94 učenk v dveh letnikih in v letniku v ateljeju. V oddelku za izdelovanje obk 53 učenk v II. letniku in v dveh razredih tretjega letnika. V oddelku za vezenje pa 28 učenk v dveh letnikih in v ateljejih. Uspeh vseh šol je najlepše pokazala razstava, pa tudi kvalifikacija je bila prav dobra.

Dnevne vesti

— Dr. Murko v Kruševcu. Že več dni se mudi v Kruševcu profesor jugoslovenske književnosti na praški univerzi dr. Matija Murko, ki zbira v okolici Kruševca narodne umetnine in proučuje guslarsko umetnost. Naš odlični rojak bo poskrbel, da pridejo nekatere narodne pesmi iz teh krajev na gramofonske plošče.

— Izpremembe v naši vojski in mornarici. Napredovali so v čin intendantskega podporočnika absolvirana gojenca nižje šole intendantske akademije narednika Salvator Roblek in Bruno Čeh, v čin poročnika fregate poročnik korvete Vladislav Kandare, v čin artiljerijskega podporočnika narednik Franc Bežjak, v čin veterinarskega poročnika diplomirani veterinar Viktor Markuš, v čin intendantskega majorja dosedanji višji vojni uradnik IV. klase ekonomske stroke Hinko Zabkar, v čin nižjega uradnika I. klase dosedanji uradnik civilnega reda 3. kategorije I. skupine Ivan Mance, v čin uradnika civilnega reda III. kategorije 2. skupine dosedanja nižja tehnična poslovodja 4. klase Franjo Rak in Janko Stahan, v čin uradnika I. skupine 3. kat. uradnika 2. skupine iste kat. Josip Tomšič in Konrad Rues; v rezervno so prevedeni in sicer v sanitetno stroko pehotni kapetan dr. Josko Picej, pehotni poročnik dr. Josip Koropec, dr. Slavoljub Vajda, dr. Bruno Novak, dr. Roman Lesnik, dr. Alojz Turšič, dr. Ivan Vedriš, dr. Franjo Polacek, dr. Gvido Debeljak in dr. Ljudviti Meršun; artiljerijski poročnik dr. Franjo Mrkvička, konjeniški poročnik dr. Stanko Ferpar, pehotni podporočnik dr. Dragotin Zupnik, čr. Milan Spitzer, dr. Alfonz Wankmüller, dr. Evgenij Kamenj in artiljerijski podporočnik dr. Milan Perko, v veterinarsko stroko pa pehotni podporočnik Jakob Burbach in administrativni podporočnik ekonomske stroke Vekoslav Štiblar; v mornarico je preveden za sanitetnega oficirja sanitetni poročnik dr. Milan Zepič. Na lastno prošnjo so vpokojeni kapetan bojnega broda Anton Labaš, pehotni polkovnik Franjo Malčak, pehotni kapetan I. klase Peter Kilbarda in strokovni kapetan I. klase Vinko Paluc.

— Iz državne službe. Vpokojen je podšumar I. klase pri okrajnem glavarstvu v Konjicah Franc Terček.

— Razpisane službe. Poljedesko ministristvo razpisuje natečaj za mesto uradnika državne razredne loterije. Prošnje je treba vložiti do 1. avgusta. Banka uprava vrbske banovine razpisuje natečaj za sestare pomočnice in sicer po eno v zdravstvenih stanicah v Odžaku, Otoci, Maglaju, Vrnogradu in v banovinski bolnici v Cazinu. Prošnje je treba vložiti do 21. t. m. Centralni higijski zavod v Beogradu razpisuje natečaj za sekundarjaprparnika pri bolnici za nalezljive bolezni. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

— Konzorcij bank za zidanje hotelov. V Beogradu se vrše pogajanja zastopnikov bank iz vse države glede ustanovitve konzorcija, ki naj bi gradil hotele povsod, kjer jih še ni in kjer so potrebni za razvoj tajskega prometa.

— Licitacija za gradnjo železnice št. Janž—Sevnica. 4. t. m. se je vršila licitacija za gradnjo železniške proge št. Janž—Sevnica. Splošno se govori, da licitacija ni dosegla zaželjenega uspeha in zato se bo vršila kmalu ponovna licitacija ali pa bo sklenilo prometno ministristvo direktno pogodbo s podjetjem, ki bi hotelo gradnjo prevzeti.

— Potne kolekcije cigaret. Uprava državnih monopolov spravi sredi tekočega meseca v promet potne kolekcije cigaret. To bodo posebne škatlice po 60 najboljših cigaret in sicer po 10 komadov Kosovo, Strumica, Smedaja, Mignon, Drina in Vardar. Škatlice bodo po 40 Din in monopolska uprava misli, da bodo posebno prikladne za potujoče občinstvo.

— Jabolčnik oproščen državne trošarine. Finančno ministristvo je sporočilo gospodarskim organizacijam, da jabolčnik v smislu točke 2. čl. 103 trošarinskega pravilnika ni trošarinski predmet in da torej ni podvržen plačevanju državne trošarine.

— Dispanzer za zdravljenje pijancev. V nedeljo je bil otvorjen v domu treznosti guttemperskega reda v Beogradu I. dispanzer — posvetovalnica za lečenje alkoholikov. V dispanzerju bodo dobivali brezplačno nasvete in navodila vsi oni alkoholiki, ki se bodo nanj obrnili.

— Sprejem kandidatov za aktivne sodne poročnike. Vojni minister je odredil, da se sprejme iz civilnega prebivalstva 15 kandidatov za civilne sodne poročnike. Kandidati morajo biti absolvirani pravilniki, stari ne nad 35 let. Prijaviti se je treba do 1. avgusta.

— Natečaj za šefe odsekov. Ministristvo socialne politike in narodnega zdravja je razpisalo natečaj za izpraznjena mesta šefov bolniškega odseka in za zdravstveno službo ministristva. Kandidati morajo biti doktorji medicine in izpolniti morajo pogoje za zvanje svetnika ministristva v IV. položajni skupini.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. junija je bilo v dravski banovini 22 primerov tuznih bolezni, 52 škrlatinke, 92 osepice, 62 davice, 2 čena, 3 krčevite odvečnosti, 2 nalezljivega kvetja možganov, 2 dušljivega kašlja in 1 otrošiške vročice.

— Jesenski zagrebški velesojem. Od 29. avgusta do 7. septembra bo v Zagrebu XVII. mednarodni vzorčni velesojem. Živahna gradbena delavnost v Zagrebu in sploh v naši državi je dala zagrebškemu velesojem že lani pobudo, da organizira prvi specialni sejem stavbarstva, letošnje jeseni bo pa ta sejem odnosedno razstavna razširjena še na potrebe hotela, hiše in kuhinje, obenem bo pa prirejena posebna razstava prehranbene industrije. Bogato bo zastopana tudi tekstilna industrija in krmo. Poleg tega bo obsegala jesenska velike.

priraditev zagrebškega velesojem industrijo usnja in papirja, kmetijsko razstavo, razstavo plemenske živine ter izdelkov domače obrti.

— Za gg. učitelje, zdravnike, sodnike in občinje! V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot II. zvezek celotne zbirke zakonitih predpisov k zakonu o narodnih šolah. — Ta zbirka vsebuje vse zakonite predpise o zdravstvu in higijeni glede šole, učencev in učiteljev z obširnimi stvarnimi kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah in zadevajo zdravstvo, ki jih potrebuje vsaka šolska politična, vsak zdravstveni in higijenski dom, krajevni šolski odbor, županstvo upravnih občin in vsak sodnik, osebito za šolobvezno deca in maloletnike, pri sodiščih za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šolobvezne dece in mololetnikov z obširnimi stvarnimi kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopanju, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah. Obširno stvarno kazalo omogoča, da vsako zadevo hitro najдете in prav tako vse določbe, ki so z njo v zvezi. Register vsebuje vse zakonite predpise (zakone, uredbe in pravilnike) o zdravstvu ter sodnem kazenskem postopanju (tudi one, ki jih ni v zbirki), da jih hitro najдете v Službenem listu in Službenih novinah. Cena broš. izvodu 36 Din, vezan. v celo platno 45 Din. — Dobi se v vseh knjigar-nah.

— Zveza bojevnikov iz svetovne vojne priredi občinski tabor na Brezjah. Zborovanje bo 15. avgusta in ga bo vodil general Maister. Zveza je zaprosila za polovično vožnjo po železnicah in upa, da bo prošnja v kratkem ugodno rešena. Pozivamo vse tovariše iz svetovne vojne, da se te priraditve golovo udeležo.

Markiza Pompadur

— Kmetijski praznik na Krškem polju združen z veliko konjsko dirko, razstavo kornj in goveje živine, se vrši letos na praznik vel. smarna 15. avgusta. Vsa obširna okolica Krškega se že sedaj pripravlja, da proslavi letos ta praznik dela še bolj veličastno kakor druga leta.

— Prevozniki s tovornimi avtomobili! Da zaščitimo svoje stanovske interese, potrebna nam je stanovska organizacija. V svrhu tozadavnega dogovora se najvljudneje vabijo vsi interesi cele banovine na sestanek, ki se vrši 11. t. m. ob 9. uri dopoldne v vrtnem paviljonu restavracije pri »Levu«, Ljubljana, Gosposvetska cesta.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, oblačno in nestanovitno vreme, kakor je bilo skoraj po vseh krajih naše države tudi včeraj. Vročina postaja neznozna. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Zagrebu 34,7, v Skoplju 34,2, v Sarajevu 33,8, v Beogradu 33,2, v Splitu 32,4, v Ljubljani 30,2, v Mariboru 27,3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 745,6 mm, temperatura je znašala 19,6.

— Bogat ribolov v Dalmaciji. Iz Splita poročajo o izredno bogatem ribolovu v Dalmaciji. Včeraj so pripeljali na trg v Split okrog 40 stotov rib, ki so jih prav poceni prodajali, 25 stotov so pa odposlali v notranjost države. Ribiči iz Komize so nalovili okrog 100 stotov sardelice, bogat je bil pa tudi ribolov v Trogiru, v okolici Splita ter otokov Visa in Biševa.

— Ogrožena vas. Iz Sremske Mitrovice poročajo, da so pričeli te dni graditi na cesti Gunja—Mitrovica velik obrežni nasip, da preprečijo stalne poplave Save v tem kraju. Iz tehničnih razlogov pa nasipa niso mogli graditi tako, da bi bila zavarovana tudi vas Rača. Vas stoji namreč na malem polotoku. Petrovaradinska občina je prebivalcem ponudila drug svet, pogajanja so se pa razbila, ker društvo za obrambo pred poplavami ni hotelo ničesar prispevati za preselitev vasi. Obrežni nasip so graditi tako, da leži Rača med nasipom in Savo in bo vas pri prvi poplavi Save pod vodo. Prebivalstvo je seveda obupano. Ko so gradili nasip, so skušali vaščani na razne načine onemogočiti gradnjo v projektirani smeri. Građenje podjetje je moralo poklicati na pomoč orožnike.

— K filmu so hoteli. V noči od 6. na 7. je pobegnilo iz Dervente v Bosni 6 dečkov in 4 deklice. Ena deklica je doma na zrcalo napisala s kredo: »Zbogom, grem v Hollywood, ker sem rojena za filmsko umetnico!« Roditelji so o begu otrok obvestili policijo. V Bosanskem Brodu so družbo mladih pustolovcev prijeli in poslali nazaj v Dervento. Namesto filmske slave so bili deležni batn.

— Pri boleznih žolea in jeter, žolčnih kamenih, zlatiči uravna naravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravnost popolnen način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz Josefovo« vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Foto - sport zadovolji vsakogar s kamero, kupljeno pri Fr. P. ZAJEC, optik. Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno. 59L

• Tovarna Jos. Relch sprejema mehko in škrobfleno perilo v najlepšo izvršitev

— Doslovno — Ko sva se seznanila, si mi dejal, da mi izpolniš tudi najmanjšo željo. — Najmanjšo že, toda ti imaš same

Iz Ljubljane

— Tajmstveno razburjenje na voj. strelišču se opaža že nekaj tednov in nikdo ne ve, zakaj so drugače tako mirni Kurjevščani ter prebivalci Hradeckega vasi Dolenjske ceste, Barjani in Rudničani namreč postali tako nagli in nervozni. Zlasti proti večeru je vse živo na voj. strelišču, ker se kurjevaški in barjanski narod zbira k dolgotrajnim razpravam in zborovanjem, kakor bi se pripravljali na vojno proti Ljubljani. In se tudi pripravljajo na zmagoviti pohod, da Ljubljancem pokaže, kaj Kurja vas zna in zmore. Starina modruje, mladina si je pa zavijala rokave in dela, kakor bi šlo za življenje in smrt. Še celo bodoči nesmrtni naši junaki, cvet mladine naše vojske, namreč gojenci vojne akademije so prišli iz Beograda pomagat Sokolu IV. Kako so ti zagoreli fantje korajžni, vedo vse lepe Ljubljankice in kakor Amen v očenašu je gotovo, da v nedeljo na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti premagajo tudi najdrovratnejšo trdnjavo. V tem senčnem gaju namreč nastopi četa nad 30 kakor iz bron vlihih gojencev vojne akademije s prekrasnimi simboličnimi vajami s puškami, da se tudi najbolj hladni Ljubljanci ogrejejo za sokolsko vzgojo naše civilne in vojaške mladine. Četo vojnih akademikov vodi že s presenečljivo dovršenega nastopa na slavi 40. polka znani podpor. Tihomir Djordjevič, ki se je zakel, da prekoe vse dosedanje nastope v nedeljo pri javni telovadbi Sokola IV.

— Lj. Cestna dela. Te dni utrjujejo ter gladijo cestišče nove, Tobačne ulice ob tobačni tovarni. Cesta je tu nasuta nad meter visoko, ker je teren močvirnat in poglobljen, zato tudi ne morejo ceste nasuti naenkrat, ker se mora nasip sesesti in postopoma nasipati ter sproti utrjevati v vsiljarjem. Cesta še ni dovolj nasuta in še ne bo tako kmalu uporabna za promet. — Te dni polagajo vodovodno cev v Oražnovi ulici, jarek so pričeli kopati včera. Cev so priključili davi h glavni cevi na Tržaški cesti.

— Lj. Pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani opozarja tudi tem potom vse gg. člane na občini zbor, ki se bo vršil v sredo, dne 8. t. m. ob pol 19. uri v dvorani Trgovskega doma. Ta občinski zbor bo zelo važen, ker se bodo na njem razpravljala stanovska vprašanja in bo tudi gg. pomočnikom pojasnjena potreba obstoja pomočniškega zbora. Vabimo vse gg. pomočnike, da se tega občnega zbora udeležo v velikem številu, posebno vabljeno oni, ki si niso na jasnem, zakaj plačujejo doklado pomočniškemu zboru. — Odbor.

— Lj. Sokol Vič pada v nedeljo 12. julija obračun svojega dela v telovadnici z javno telovadbo, ki se vrši na vrtu gostilne »Pavlič« na Glincah ob 4. uri popoldne. Nastopijo vsi telovadni oddelki na orodju in s prostimi vajami s spremljavo godbe Sokola I. iz Ljubljane. Po nastopu je preskrbljeno za občijano zabavo z godbo in plesom, v paviljonih pa za vse, kar potrebujejo lačni in žejni. Za ljubljanske in okoliške goste tramvajska zveza, ki ima postajo poleg telovadišča.

— Lj. Z naših cest in ulic. Celovška cesta od Zgornje Šiške do št. Vida in še nekoliko naprej je popravljena, ali skozi Šiško je tako razdrta kakor Tržaška cesta, ki zavzema prvo mesto med slabimi cestami v ljubljanski okolici. Na Bolgarsko ulico, ki gre sporedno z Jenkovo ulico, vozijo gramoz in material od podrtin, da bodo cestišče primerno vzdignili. Kakor je videti, ne bo tukaj takega klanca kakor v Jenkovi ulici.

— Lj. Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času od 16. do 30. junija: nikelj. zapesna ura; 100 Din bankovec; denarnica, v njej 60 Din, legitimacija sportnega kluba Ilirija na ime Babnik Vinko; zlata zapesna verižica; listnica, v njej 390 Din, slika in 100-kronski avstr. bank. bel prtič; denarnica z vsebino nad 100 Din in vozni listek Ljubljana—Velika Loka; svilena jopa z modrimi pikami; očala; avtotablica s svetilko in evid. št. 2-1986; rezervno avtomobilo; omot belega papirja, v njem jermen za pletilne stroje; listnica s 100 Din; ročna torbica, v njej okoli 1000 Din in malenkosti; denarnica, v njej 1000 Din; zlat obsek s slikami; torbica, v njej okoli 100 Din, denarnica, razni ključki in več računov na ime Lajovic Mira; zavitek raznih tiskovnin; srebrna tula ura s srebrno zapesnalco; denarnica z okoli 300 Din; zlat ženski uhan v obliki cekina; listnica, v njej 3 slike in 1050 Din; ženska srebrna ura; denarnica, v njej listine, glaseče se na ime Koderman Andrej in 40 Din; zastavljajna listek št. 193 z dne 3. I. 1931, glaseče se na ime Plevel Marija; hranilna knjižica Ljudske posojilnice v Ljubljani št. 77137, glaseča se na ime Grabovec Ivan z vlogo Din 1116,77; 2 zastavljajna listka, zlat prstan in fotoaparati; ročna torbica, v njej 2 nalivni peresi, robec in malenkosti; srebrna ženska zapesna ura z verižico in zlata zapesnalca.

— Lj. Seznam najdenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času od dne 16. do dne 30. junija: siv nov moški klobuk, zlata damska ovratna verižica, 7 gramofonskih plošč, zelena papiga, zlat prstan z briljantom, žepni nož in 6 ključev, mal kanarček, cigaretna doza, 20 Din, srebrn rožni venec, rezervno avtomobilo, zlata zapesnalca, 100 Din bankovec in z roževino obrobjeni naočniki. — V železniških vozovih so ne našli tile predmeti: 6 dežnikov, 3 palice, 3 čepice, damski klobuk, 3 klobuki, slamnik, bel otroški klobuk, par platnenih ženskih čevljev, damska jopa, 4 gramofonske plošče, kolesna sesalka, steklenica medu, živ piščanec, nakupovalna knjižica, fotoaparati, nemška knjiga, čutara, nogometna žoga, šopna ura z verižico, srajca in brisača, ženska srajca, par copat, knjiga »Misalhe Romanum«

par otroških čevljev in aktovka z brisačo in krtačo.

— Lj. Čevljarska zadruga v Ljubljani nanažanja interesom, da se bo vršila prihodnja pomagalga preizkušnja koncem meseca julija. Tozadavne prijave se sprejemajo najkasneje do 20. t. m. v zadrudni pisarni Hrenova ul. 4. Načelstvo.

Nečakinja ubila strica

V nedeljo so našli na Srebrnjaku pri Zagrebu umorjenega bogatega veleposetnika Repovečkega

V nedeljo zjutraj so našli na Srebrnjaku pri Zagrebu umorjenega veleposetnika Antona Repovečkega. Imel je vso razbito lobanjo, na vratu so se pa poznali sledovi davljenja. Zagrebška policija je začela takoj pozvedovati za zločincem in posrečilo se ji je že čez dva dni zločin pojasniti. V zvezi z umorom sta bila takoj po zločinu aretirana sorodnika Repovečkega, zakonca Cilka in Andrej Turk, stanujoča v isti hiši. Izkazalo se je, da je policija na pravi poti in da je prišla prava zločinka.

Ozadje zločina

Cilka Turkova je nečakinja pokojnega Repovečkega. V maju je na stričevo pri-govarjanje prodala posestvo v Zaboku, moč je tam tudi pustil dobro službo in zakonca sta se s tremi otroci preselila na Srebrnjak k Repovečkemu. Veleposetnik jima je obljubil, da ju bo preživljal, češ, da ima dovolj denarja. Upravljala naj bi mu posestvo, ki bi ga po njegovi smrti prevzela. Toda Repovečki obljube ni držal. Nekaj časa so vsi trije živeli v slogi, ko se je pa začel Repovečki ozirati po nekem brhkem dekletu in se hotel baje poročiti, so nastali za Turkove slabi časi. Prepri so bili na dnevnem redu, Repovečki je zakonca večkrat zagrozil, da ju požene iz hiše. Turkova sta obupala in si našta znala pomagati. V strahu za usodo svojih otročičev sta sklenila potpeti in mirno sta prenašala vase očitjana Repovečkega. Upla sta, da si bo starec vendar premislil in da ju ne bo odgnal od hiše. Ko pa sta videla, da je začel dovažati gradbeni material na sosedno parcelo, kjer je hotel graditi vilo za svojo bodočo ženo, sta spoznala, da je njuno upanje zaman. Toda stričeve hiše pod nobenim pogojem nista hotela zapustiti. Ko ju je pa v soboto starec zopet zapodil od hiše, je prenapeta struna počila.

Priznanje

Policija se je kmalu prepričala, da sta Repovečkega umorila zakonca Turk. Turk je pri zaslišanju izjavil, da se je vrnil v nedeljo ob 11. zvečer iz Zaboka na Srebrnjak. Stopil je v stričevo sobo — Repovečki je baje zahteval, da se spali pri njem on ali pa nečakinja — in zagledal strica na postelji. Misli je, da spi in se ni zmenil zanj. Ko se je pa zjutraj zbudil, je presenečen opazil, da leži stric oblečen na postelji. To se mu je zdelo čudno, stopil je bliže in prestrašen opazil, da je stric ves krvav po obrazu in da se ne gane. Planil je v ženo sobo in klical Cilko, češ, da je stric mrtev. Prepričana, da je postal stric žrtve zločina, sta takoj obvestila sosede, potem pa še policijo. Žena je izpovedala, da vso noč ni spala in da ni ničesar slišala.

Policija pa jima ni verjela. Zdravniška preiskava je dognala, da je bil Repovečki umorjen v noči med 3. in 4. uro. Turk je pa zatrjeval, da je prišel ob 11. zvečer domov in da je celo spal v stričevi sobi. Izključeno je, da bi bil Repovečki ponoci napaden in da bi Turk ničesar ne slišal. Po dolgem obotavljanju sta zakonca končno skesano priznala stričev umor. Turk je povedal, da je prišel ob 11. zvečer domov, Repovečki je pa začel kričati nanj ter je njega in ženo podil iz hiše. Ker je Repovečki Turka bronil, je žena v jezvi pograbila knjižico in oplazila strica po glavi. Starec je padel in se hitro pobral, Turk ga je začel daviti in žena ga je že parkirar udarila po glavi. Končno je stric obležal mrtev. Truplo sta položila na posteljo in ustavila stensko uro. Zjutraj sta obvestila sosede.

Policija je po preiskavi zakonca Turk izročila sodišču, njune otroke je pa začasno sprejel odsek za zaščito mladine v Zagrebu.

„Duhovi“ in denar

Kdo bi se čudil, da hrepenimo na tem svetu tako po denarju, ko ga človek nujno potrebuje celo na onem svetu. V Parizu imajo hotelirja, rodem Nemca, ki je dobil te dni iz Tangera pismo, naj pošlje tja 300 mark, ki jih nujno potrebuje duh njegovega pokojnega očeta na onem svetu. Na koncu pisma je bilo pripisano, naj se nikar ne igra z duhovi, sicer mu bo predla slaba. Pomnite, je bilo rečeno v pismu, kako se je neki spiritist obotavljal izpolniti podobno željo in kako je kmalu nato v strašnih mukah umrl.

Hotelirja ni nič kaj mikalo umreti v strašnih mukah, pa tudi denarja ni hotel poslati v Tanger. In tako je izročil zadevo policiji, ki je morala napeti vse sile, da je dognala, kako in kaj je z duhom, hrepenim po tujem denarju. Najprej se je izkazalo, da pripada poštni nabiralnik, naveden v pismu, banki, ki naj bi sprejela denar in ga izročila neki tvrdki. Pa tudi dotična tvrdka se ni bila končna postaja, kajti njen šef je sin nekega berlinskega industrijca in ta naj bi izročil denar nekemu plesalcu, kateremu je zopet pomagal neki Madžar. Pismo je bilo pisano v Berlinu in poslano v Tanger. Tam se je nabralo več pisem, kajti dotični duh ni sam hrepenel po denarju. In neka tvrdka je vsa pisemna razposlala na poedine naslove. Začel je prihajati denar in sprejemala ga je banka, ki seveda ni slutila, da dobiva denar za pokojnike. Zdad si bodo morali duhovi pomagati brez denarja, kajti vsi njihovi posredovalci so pod ključem.

Iz Celja

— Obrtno društvo v Celju je imelo v ponedeljek 6. t. m. ob 21. svob izreden občini zbor, na katerem je bil g. Vinko Kukovec, predsednik Obrtnega društva in okoliški podžupan, v priznanje svojih zaslug za Obrtno društvo in Obrtni dom v Celju soglasno izvoljen za društvenega častnega člana. Cestitamo!

— Pobiranje kanalskih pristojbin, občinskih cestnih doklad in davščino na veselice za leto 1931. Mestno načelstvo v Celju razglašja: Ministristvo financ je s svojim odlokom od 8. IV. 1931, br. 16.694 dovolilo, da sme mestna občina celjska pobirati v upravnem letu 1931. kanalske pristojbine, občinske cestne doklade in davščino na veselice v isti višini in po istih določilih kakor v letu 1930.

— Celjski občinski svet bo imel drevi ob 20. izredno javno sejo v sejni dvorani na mestnem magistratu. Na dnevnem redu je predvsem oddaja služb pri predstojništvu mestne policije.

Aritmetična sredina.

— Ko so me v uradu vprašali, koliko sem stara, prav zares nisem vedela, ali jih imam 24 ali 25.

— No, in kaj si odgovorila?

— Osemajst.

Noge in moda.

V trgovine pride gospod kupit čevlje. Par za parom pomenja, pa mu niso nobeni prav. — Potrebujem nekoliko širše tu v Glenkih. — Pravi prodajalcu.

— Oprostite gospod, širši se letos ne nosijo. Nosili so se lani, pa so prišli iz mode.

— Obžalujem, toda jaz imam še lanske noge. — Pravi gospod in odide.

Elitni Kino Matica

Hitite, ker samo še danes poje Vaš ljubljenec

WILLY FORST

in z njim vred najboljši umetniki

Oskar Kariweiss, Ernst Verebes, Fee Malten

v nepozabni filmski opereti opojnih melodij

Tango ljubezni

Popevke: »Maskota«, »bajka o sreči« itd.

Godba: **ROBERT STOLZ**

Kot dopolnilo nova Miky miška

Predstave ob 4., 1/2 8. 3/4 zvečer

Tel. 2124

Mačja zvestoba

Nič posebnega ni pri naših promatnih sredstvih, če se človek preseli nekaj tisoč kilometrov iz svojega domačega kraja. Pač pa je taka selitev usodna za živali, kakor je mačka. Gre za izredno izkušeno staro mačko na parniku, ki je vse nezgode niso mogle spraviti iz ravnotežja, temveč je našla navzlic veliki daljavi pot nazaj v svoj dom. Parnik »City of Canterbury« je imel krasno mačko, ki je pridno lovila in pokončevala miši na njem. Nekega dne se je parnik ustavil v natalnem pristanišču, da bi naložil premoga. Istočasno je pa odplul iz pristanišča parnik »Armada« »Castle«. Komaj je drugi parnik odplul, so pogrešili na prvem parniku mačko. Začeli so jo iskati in kmalu se je izkazalo, da jo je videl neki mornar blizu parnika »Castle«. Mačko so torej smatrali za izgubljeno. Toda motili so se, ker niso računali z mačjo zvestobo.

Čez nekaj mesecev je pristal parnik »City« v Kapstadt. V smeri od Dubana je pa priplul v pristanišče parnik »Castle« in se zasilad dobro dva kilometra od prvega parnika. In kmalu je posadka prvega parnika z daljnogledom opazila, kako plava nekaj od parnika »Castle« in se previdno izogiblje vsem oviram. Spoznali so glavo pogrešane mačke. Narayni nagon je mački povedal, da se je njen parnik ustavil v pristanišču. Posadka je zvesto mačko z veseljem sprejela. Čim je zlezla na krov, jo je ubrala naravnost v kuhinjo, kjer je bila dobro pogoščena.

Zane Grey: 65

Skrivnostni jezdec

Roman.

Seveda se niso pogovarjali posebno glasno in Columbina je morala napeto poslušati, če je hotela kaj ujeti. Tu pa tam je pa la prestregla različno besedo in videla je tudi srditje kretnje tako, da si je lahko vsaj približno mislila, kaj pomeni to srečanje in preprij med jezdec. En Jackov spramljevalec se je brnil jahati naprej. Njegove zahteve so se nanašale na »večje število živine«. Zatrjeval je, da tako braškega deleža pod nobenim pogojem ne sprejme. Jezil se je tudi na Jacka, ker je bil »stako neumen in nepreviden, da ni zabil za seboj vseh sledov«. Jack je govoril malo, pa še tisto tako tiho, da ga je bilo zelo težko razumeti. Njegovo vedenje je bilo hladno, da celo prdržno. Hotel je pa imeti denar. Mož z brazgotino se je pisal Smith. Iz njegovih živahnih kretenj in besed je Columbina posnela, da »ne da denarja« in da zahteva »večjo čredo«. Zahtevanega denarja torej ni hotel dati Jacku, dokler mu ne obljubi, da mu preskrbi več živine. Jack je zaklel in izjavil, da »to nikakor ne gre«. Smith je pokazal z roko proti jugu in zaklical »Gore Park«. Drugi Jackov spramljevalec je posegel v preprij, razjahal je konja in začel je nekaj risati po tleh. Narisal je na hitro roko zemljevid, ki je kazal smer in položaj. Komčno je Jack priklimal, kakor da je prepričan ali dovolj poučen; drugi njegov spramljevalec je zopet zajahal konja in očividno je bil povedal vse, kar je bilo treba. Belloundsu se je zmračil obraz. Odlomil je od bližnjega drevesa vejo, se udaril z njo po škornju in švrknil konja po trebuhu tako, da je besno zahrzal. Smith ga je zaničljivo pogledal in začel godrnjati tako glasno, da je Columbina slišala nekatere besede, kakor »vrag te vzemi!«, »poda duša«, »kdo bi si bil to mislil!«, »sin Billa Belloundsa« in »konjski tat«. Potem je privlekel mož z brazgotino iz žepa usnjeno možno. Njegovo zaničevanje ali zlato ali pa oboje je premagalo oklevanje in Jackovi slabotni duši, kajti farmerjev sin je dvignil glavo in ne da bi ga bilo sram, ne da bi mu vest kaj očitala je iztrgal možu z brazgotino možno iz rok, zaklical je osorno že prav, vrag te vzemi!, pogljal svojega mustanga in izginil v gozd.

Tatova sta sedela na konjih in zrla za njim; Smith je zmaljal z glavjo, češ, ta pa ni posebno zanesljiv. Potem je pa povedal svojo misel tovarišu, rekoč: — Temu Belloundsovemu cepcu nič kaj ne zaupam. — Tovariš je pa odgovoril: Midva ne kradeva živine, kaj naju briga to. — Potem sta obrnila konje in odjahala po pobočju v hrib, dokler nista izginila Columbini izpred oči.

Columbina je bila tako presenečena, tako prestrašena, da je ostala še dolgo v svojem skrivališču, preden si je upala na plan. Potem je hitela po velikem ovinku domov in ob solnčnem zahodu je bila že doma. Jacka ni bilo k večerji. Očeta je bila napadla melanholija in

zdelo se ja, da njene prisotnosti sploh ne opazi. Vso noč ni zatislila oči, razmišljala je in molila.

Tu je Columbina nehala pripovedovati; vsa razburjena se je ozrla najprej na upognjenega Wilsona, potem pa na svojega prijatelja.

— To sramotno tajno vama moram izdati, — je začela. — Prisiljena sem storiti to. Če mi vidva ne bosta pomagala, če se ne zgodi nekaj izrednega, bo konec vsega tega zelo žalostno.

— Rada bi ti pomagala, toda kako? — je vprašal Moore in jo vprašujoče pogledal.

— Tega še sama ne vem. Čutim samo, — čutim samo, kaj se bo zgodilo, če nesreča ne preprečim... Wilson, ti moraš domov — vsaj za nekaj časa.

— Nobenega dobrega vtisa ne bo napravilo, če se Wilson zdaj umakne, — je menil Wade.

— Zakaj? Oh, bojim se — — —

— Nič ne de, dekle, imam svoje tehtne razloge. In vam se ni treba prav nič bati. Strinjam se z vami, to — — to nevarnost, ki nam preti, moramo preprečiti.

— Da, Ben, ljubi moj prijatelj, pojdi te k Jacku, pojasnite mu, kako in kaj, zastrašite ga, da ne poskusi še enkrat take sramote.

— Mislim, da bi mu lahko pošteno podkuril. Toda kaj nam to koristi?

— Konec bo tega groznega položaja. In potem, potem mi ne preostane nič drugega, nego poročiti se z njim in začeti navzlic vsemu boji za njegovo polbožanje.

— Blaznost proti blaznosti!

— Ah, jaz pa vem, da se da to storiti. Jack je že premagal vsa svoja slabost nagnenja. In samo jaz, samo jaz sem bila kriva, da je zopet zašel na kriva pota. Da, ko je moral iz svojih ust slišati, da ljubim Wilsona, je bila njegova dobra volja zlomljena. Moja krivda je, moja krivda! Vse nas uniči, če ne popravim svoje krivde... Da, poročim se z njim! Hočem mu dati upanje, da ga ljubim!

Mrtvaško bled jo je Wilson gledal in oči so se mu divje iskrale.

— Ne razumem te, Collie. Pojasni mi, za božjo voljo, zakaj hočeš svojo ljubezen onečastiti in upropastiti me — temu podlažu, temu tatu na ljubo?

Columbina je odskočila od lovca in planila k Wilsonu, kakor bi ga hotela objeti, naenkrat se je pa ustavila in obstala pred njim.

— Ker ga bo oče sicer ubil! — je vzkliknila.

— Saj sama ne veš, kaj govoriš! — je vzkliknil Moore na ves glas. — Stari bo tulil in rohnel, toda sina se ne bo dotaknil.

Wade je nestrjno zamahnil z roko.

— Collie ima prav, — je dejal osorno.

Nevarno.

— Rad bi si začel barvati lase in brke, ker so mi začele siveti. Kaj mislite, ali ni to nevarno?

— Pa še kako! Tudi moj stric si jih je začel barvati, pa se je že čez 4 mesece oženil z vdovo, ki je imela štiri otroke.

Če bi bila še enkrat mlada

Zelje in načrti pisateljice Elinor Glynove za drugo življenje

Znana pisateljica Elinor Glynova, čije dela so priljubljena zlasti v ženskem svetu, je odgovorila na vprašanje, kaj bi počela če bi bila še enkrat mlada, takole:

Vprašujete me, kaj bi počela, če bi bila še enkrat mlada. Saj tudi bom, kajti živela sem že večkrat; včasih se mi zdi, da sem stara že milijon let. Najvažnejša so leta pred 30. letom. Presledek med trenutkom, ko človek zapusti šolo in onim, ko dopolni 30. leto, je doba, v kateri mora človek osredotočiti vse svoje sile. Če bi se torej mogla znova roditi, bi se ves ta čas pridno učila. Da bi dosegla v življenju čim več uspehov, bi se rada seznanila v tej dobi z nekom, ki bi me poučil o življenjski filozofiji tako, da bi dobro poznala življenje, še preden bi mi bilo 21 let.

Do tega časa bi izrabila vsak trenutek, da bi se marljivo učila in izpopolnila v vsem, kar sem v prvem življenju zamudila ali prezrla. Vsakega človeka čaka namreč v življenju mnogo nalog in če jih hoče zadovoljivo rešiti, mora biti za življenje dobro poukovan. Zlasti nečesa bi se rada naučila, če bi bila še enkrat mlada. V mladih imam metodičnost. Zdad namreč nisem metodična. Moja pisalna miza je vedno pokrita s kupi papirja in napeti moram vse sile, če hočem napraviti na nji red. Zato bi se rada takoj v mladih letih naučila instinktivne metode, ki je nujno potrebna, če hoče človek doseči v življenju uspeh. Drugo, česar bi se rada naučila že v zgodnji mladosti, je absolutna resnica v zakonih vzrokov in posledic. To je zelo važen činitelj pri vzgoji otrok in roditelji bi morali paziti, da bi bili otroci o tem dobro poučeni.

Rada bi se tudi naučila pravočasno in pravilno oceniti vsako stvar, kajti za vse moramo v življenju plačati. Ni važno, po čem človek zahrepi, vse na svetu ima svojo vrednost, vse je treba plačati. Če bi človek poznal že vnaprej vrednost te ali one reči, bi si prihranil v življenju mnogo razočaranja in trpljenja. Da tega ali onega ne moremo plačati, bi se marsičemu odrekli, seveda če bi bili pametni. Mladina pa ni pametna in zato pogosto sploh ne računa. Tega bi se hotela odvaditi, če bi bila še enkrat mlada.

Če govorim z mladimi gospodi o uspehu v življenju, jih vedno opozarjam, da je vsak človek na višku s 30 leti. Opozarjam jih tudi, da morajo trdo delati, če si hočejo ustvariti eksistenco, kajti kdor do 30. leta lenuhari, bo v življenju slabo odrezal. In kar svetujem mladim gospodom, bi priporočala tudi sebi, če bi bila še enkrat mlada. Dejala bi si: »Ves čas svojih študij moraš imeti točno določeni cilj pred seboj in ves čas moraš videti v

duhu karijero, ki si si jo izbrala. Osredotoči vse svoje prizadevanje na doseg tega cilja in nikoli ga ne izpusti iz misli. Prizadevaj si doseči svoj cilj čim prej.« Hotela bi biti največja slikarka, kar jih je kdaj živelo, in vse moje študije bi šle za tem, da dosežem ta cilj pred 30. letom.

Pri 30. letu bi moral imati vsak človek možnost porabiti vsaj tri mesece v letu za potovanja, da se njegovo obzorje razširi in da bi mogel videti vsaj glavne lepote sveta. To naj bi bila nagrada za trdo delo do 30. leta. Če bi bila še enkrat mlada, bi hotela znati in vedeti že pred 21. letom najmanj toliko, kolikor znam in vem zdaj. V prvi vrsti bi si pa želela miru. Prave sreče človek v življenju nikoli ne najde. Če si pa prizadeva osrečiti druge, najde notranji mir in zadovoljstvo, kar je najdražje na svetu. In s tem mirom bi dosegla duševno ravnovesje že v mladosti. Končno bi si prizadevala misliti o ljudeh samo dobro. Če sovražimo ljudi, si nakopljemo sovraštvo in tako si zagrenimo življenje namesto, da bi si ga lajšali in slajšali. Ne sodi, da ne boš sojen, to je zlato pravilo, ki bi ga moral imeti pred očmi vsak človek in vse življenje.

Markiza Pompadur

Čudo moderne tehnike

Razkošno novo poslopje edinstvene vrste je dobila Nizza. Arhitekta Labba in Nemot sta zgradila na križišču bulvarjev Gambetta in Tzarewich 6 nadstropno palačo »Palladium«. V palači je 400 enosobnih in večsobnih stanovanj in vsak najemnik je deležen vseh ugodnosti in najnovejših pridobitev moderne tehnike. Ne gre samo za sonce in zrak, ki ga imajo stanovalci te palače v izobilju, temveč tudi za vse pridobitve moderne stanovanjske kulture. Stegne so dvojnje in vmesni prostor je napolnjen z izolacijo tvarino, ki kljubuje vlagi in ropotu. Iz vsakega nadstropja so napeljane posebne cevi za kuhinjske odpadke, najemniki imajo na razpolago sedem dvigal, poleg tega pa še več dvigal za blago in služinčad. V kuhinjah in kopalnicah ima voda stalno 70 stopinj, prhe imajo celo sobe za služinčad. Vsaka kuhinja se ohlaja s pomočjo hladilnih kompresorjev, centralna kurjava se vrši avtomatično brez dima in brez kakršnegakoli smrada. Vsako stanovanje ima seveda plin, elektriko in telefon. Vsak najemnik ima na razpolago teraso ali balkon, lepo kopalnico, pa tudi oblačilnico, sobo za služinčad itd.

V vsakem nadstropju lahko stanuje 25 najemnikov, bodisi v enosobnem

stanovanju s kopalnico in predsobo ali pa v stanovanju s 3 ali 4 sobami z vsemi pritlikinami. V palači je 30 raznih tipov stanovanj. Na strahi palače je zgrajena razkošna vila z belvederom in vrtni, h katerim vodita dve dvigali. Vila ima poleg kuhinje in pritlikin pet stanovanj. V pritličnih prostorih palače je 8 trgovin in 14 garaž. Tu so tudi sobe za šoferje in rezervno služinčad. — Za palačo je velik vrt. Stanovanja se ne oddajajo v najem, temveč prodajajo in sicer od 38 do 263.000 frankov, vila je pa cenjena na 600.000 frankov. Tretjino kupne cene je treba položiti takoj, dve tretjini pa v poljubnih obrokih. Palača je bila zgrajena šele nedavno, vendar je pa večina stanovanj že prodana in originalno podjetje vzbuja splošno zanimanje.

Pijane ribe

Kyomam je narava dodelila vodo, kakor pticam zrak, in vse druge tekočine, posebno alkoholne, vplivajo na nje pogubonosno. O tem pričča primer iz ameriškega mesta Beauforta v južni Karolini. Strogi sodnik je zaplenil tam 10 tisoč steklenic priljubljene toda prepovedanega žganja, in odredil, naj ga izlijejo v reko. Nekdo se je pa vendar napil prepovedane kapljice. Ko so namreč ribiči drugo jutro vrgli trnke v kalne valove reke, so kar ostrmeli. Ribe, ki se sicer trnkov previdno izogibljajo, so kar planile nanje.

Nepričakovana srčca poklicnih ribičev je privabila mnogo ljubiteljev ribolova. Ko so ljudje videli, kako navdušeno hlastajo ribe po trnkah, so se spomnili, da je šlo v reko 10.000 steklenic žganja in spoznali so, da so ribe pijane. In našel se je hudomušni vinar, ki je trdil, da je moral sam strogi sodnik priznati, da pijane ribe posebno dobro teknejo.

Prvi vatikanski jetnik

Ko je bila po sporazumu italijanske vlade z Vatikanom obnovljena cerkevna država, je dobila nova država seveda tudi kazensko pravo nad svojimi državljani. Zgodovinska »slava« biti prvi jetnik vatikanske države je pripadla nekemu obrtniku, ki je zakrivil manjši prestop in je bil obsojen na 6 tednov zaporu. Pa niti te kazni mu ni bilo treba odsedeti, ker ga je papež pomilostil.

Zanimivo je, kako je preživel prvi vatikanski jetnik v zaporu tiste dni, ko je pričakoval papeževega odloka o pomilostitvi. Bivanje v zaporu je bilo bolj klično, kakor pravo jetniško. Samo čez noč so ga zapirali v sobico orožniške straže, čez dan se je pa izprehajal po dvorišču, kjer se je zabaval z orožniki ali pa igral z njimi karte. Prvemu vatikanskemu jetniku se torej ni godilo slabo. Slabše se bo najbrž godilo onim jetnikom, ki pridejo v vatikansko jetnišnico, katere pa še niso zgradili.

Čitajte ilustrovano revijo »ZIVLJENJE IN SVET«

Provoorstna prava

Najboljša kvaliteta! Nizke cene!

Provoorstna kolesa

„Adler“ kolesa

izdelek sloveče tovarne avtomobilov in koles „Adlerwerke“ iz Frankfurta in

„Gritzner“

dobite samo pri tovarni Jos. Peteline, Ljubljana, ker je ona edini zastopnik navedenih tovarov za Slovenijo

patrone z nemškimi »Rothweilskim« smodnikom in nove vrste lovske patrone znamke »E«, napolnje s nemškim Hasloch brezdimnim smodnikom, imo vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 2.

Odrasli in otroci

opravljajo z velikim uspehom zdravilni način za čiščenje in osvežitev krvi s FIGOLOM.

FIGOL se dobiva po vseh lekarnah po pošti pa razposilja izdelovalec:

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v smislih za odgovor znamko! — Na upravljanje brez znamke se odgovarjamo — Najmanjši oglas Din 5 —

TRGOVINO S PAPIRJEJEM
soliskimi potrebščinami in trafiko, na najprometnejši točki Illice v Zagrebu, takoj prodam resnemu kupcu samo proti gotovini. V zalogi za približno 250.000 Din blaga. Pojasnila daje š. Kunic, Zagreb, Illica 82. 2025

MORSKE RIBE
Danes fine sardele in skombri na razne načine. Izбира drugih jedil. Najfinjša vina, pivo v vrčkih. Lepo urejen vrt.

OPERNA KLET,
LJUBLJANA, Gledališka ul. 2

GOSTILNO
zelo dobro dočo poleti in pozimi, obstoječo iz 3 lokalov, 2 za stanovanje in 1 za gostilno, 2 velikih vrtoy za goste, hleva, šupe in dvorišča za vozove, steklene verande, pri Savskem mostu, velike kleti pod hišo, prodam s takojšnjim prevzemom za Din 130.000.— Gostilno na Savski Most v Zagrebu, preko mosta. — Franc Cvek. 2024

VDOVA Z OTROKOM
išče majhno stanovanje za takoj ali za avgust. Naslov v upravi »Slov. Narodac«.

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritlikin v mestu išče miren zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Točen plačnik«.

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispensar v službi socialno-higijenske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezn.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuj

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3.

Modroce
predekuje in očisti timo prahu na specialnem stroju samo

Rudolf Sever,
LJUBLJANA, Marijin trg 2
25/L

BUKOVA DEVA
TRBOVELJSKI
PREMOG
pri tt.
„KURIVO“
LJUBLJANA, Dunajska
cesta št. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

SLUŽBO IŠČE
za svojo trg. pomočnico začetnico, ki je pridna in poštna, večja tverka, ker je ne rabi. Gre najrajši na deželo bivše štajerske v večjo trgovino z meš. blagom. Ponudbe na upravo »Slov. narodac« pod »Plača postranska stvar«.

Specijelni entel oblek in volan

francoski sistem pri
Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)
»BREDA« žepni robci sm. Din 2.—. — Namodernejše vezenje zaves, pregrinjal in perila.

KLISARNA

Telefon št. 246

IZVRŠUJE
ENOBARVNE IN
VEČBARVNE ČRTNE KLISEJE,
ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPE,
KOMBINIRANE KLISEJE ZA NAVADEN IN
FINEJŠI PAPIR, KLISEJE PO PERORISIH,
SLIKAH IN RISSAH, ROKOPISIH IN FOTO-
GRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAMNE SLIKE,
VINJETE

JUGOGRAFIKA
LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP ŠT. 23